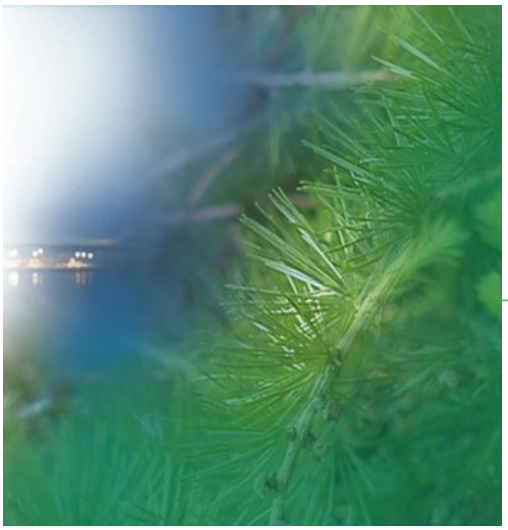
REGIONALE FORSKNINGSFOND
NORD-NORGE

ÅRS RAPP ORT

2015

Innhold

1. Sammendrag 3
2. Regionale utfordringer 3
3. Mål og måloppnåelse 4
4. Styre og sekretariat 6
5. Hovedinnretning på fondets arbeid ..... 6~~7~~
5.1 Utlysninger i 2015 7
5.1.1 Søknadstyper 7
5.1.2 Våren 2015 7
5.1.3 Høsten 2015 ..... 7~~8~~
5.1.4 Løpende utlysninger 8
6. Aktiviteter i perioden 8
6.1 Styrets arbeid 8
6.1.2 Samarbeidet med VRI-programmet 9
6.1.3 Samarbeidet med Forskningsrådet 10
6.1.4 Informasjonsaktiviteter 10
6.1.5 Mobiliseringsaktiviteter 11
6.1.6 Tiltak for å nå spesielle målgrupper 11
6.1.7 Internasjonalisering av nordnorsk forskning 13
6.1.8 Forskning offentlig sector ..... **Feil! Bokmerke er ikke definert.**~~14~~
7. Økonomi 14
7.1 Økonomisk ramme 14
.7.2 Administrasjonskostnader 14
7.3 Resultatregnskap ..... 14~~15~~
7.3 Tildelinger til prosjekter ..... 15~~16~~
8. Utlysninger og tildelinger 17
8.1 Søkning til fondet – erfaringer og profil 17
8.2 Tildeling til prosjekter 18
8.3 Rapportering fra prosjekter 18
Kjønn på prosjektledere og prosjektansvarlig 18
Vitenskapelige artikler og annen publisering 19
Seminarer, konferanser og fagmøter 19
Annen formidling (presse, web, etc.) 19
Rekruttering til andre virkemidler 20
Samarbeid regionalt, nasjonalt og internasjonalt 20

1. Sammendrag

Det regionale forskningsfondet - Fondsregion Nord-Norge (RFFNORD) ble etablert 1. januar 2010, og består av Nordland, Troms og Finnmark. Troms er vertsfylke, og Nordland og Finnmark har delansvar for sekretariatsfunksjonen.

Det rapporteres om hvordan innretningen av aktiviteten i fondet svarer på utfordringer og vedtatte mål hos eierfylkene. Informasjons- og mobiliseringsaktiviteter[1] har vært innrettet på prioriterte målgrupper som det samiske miljøet, offentlig sektor og bedrifter. Aktivitet med henblikk på internasjonalisering av nordnorsk forskning ble videreført i 2015. Rapporten presenterer deretter fondets økonomi og regnskapstall, for tilslutt å fokusere på utlysninger og tildelinger i 2015[2]. Det siste kapittelet legger frem en oppsummering av resultater fra prosjekter som var under gjennomføring i 2015.

Det ble gjennomført seks faste utlysninger av forskningsmidler i 2015, to med søknadsfrist i april og fire i oktober. Våren 2015 ble det utlyst «Regionale institusjonsprosjekter» innenfor temaene nordnorsk reiseliv, fiskeri, havbruk, algeproduksjon, landbruk, og olje- og gass, inkludert metallprodusenter. Det ble også lyst ut «Regionale bedriftsprosjekter» innenfor sjømat i samarbeid med fondsregion Vestlandet.

Høsten 2015 ble det lyst ut «Regionale forskerprosjekter» innrettet mot innsatsområde 3 «innovasjon i offentlig sektor» i fondets strategi. I tillegg ble det lyst ut «Regionale offentlige prosjekter» mot innovasjon i offentlig sektor. Det ble også lyst ut «Regionale bedriftsprosjekter». Fondet hadde også utlysning til «Regional kvalifiseringsstøtte» både vår og høst. I tillegg ble det utlyst løpende kvalifiseringsstøtte rettet mot bedrifter, offentlig virksomhet og internasjonale forskningsprogrammer.

2. Regionale utfordringer

Det finnes mange fellesnevnere, men også ulike regionale forutsetninger innad i fondsregion Nord-Norge. Det er verdt å merke seg at Nord-Norge har 6% av landets samlede FoU-aktivitet. Dette skyldes særlig en sterkt utbygget UH-sektor der regionen har 12 % av den samlede aktiviteten på landsbasis. Det er spesielt aktiviteten ved UiT – Norges arktiske universitet som trekker opp statistikken, mens FoU-aktiviteten utenfor Tromsø-regionen varierer i styrke.

En fellesnevner for Nordland, Troms og Finnmark er en forholdsvis liten andel FoU-aktivitet i næringslivet, med bare 2 % av landets samlede FoU-aktivitet. Men også her er det betydelige regionale forskjeller innad i Nord-Norge, hvor Finnmark skiller seg ut med lite forskningsutførende næringsliv, og kommer svakt ut sammenlignet med Nordland og Troms.

[1] Se vedlegg 1 for fullstendig liste over informasjons- og mobiliseringsaktiviteter.

[2] Se vedlegg 2 for oversikt over 2015 prosjekter fordelt på sektor.

Offentlig sektor i Nord-Norge har liten erfaring i å bruke FoU i utviklingen av egen virksomhet. Dette gjenspeiles også i antallet innvilgede prosjekter i RFFNORD, der svært få offentlige aktører står som prosjektansvarlig. Det er likevel verdt å merke seg at offentlige virksomheter er samarbeidspartnere i flere av prosjektene i fondet, slik at dette bildet ikke kan tolkes entydig negativt. Et viktig satsingsområde framover vil uansett være å stimulere til et forsterket samarbeid mellom næringsliv, offentlig sektor, UH-sektor og etablerte FoU-institusjoner.

3. Mål og måloppnåelse

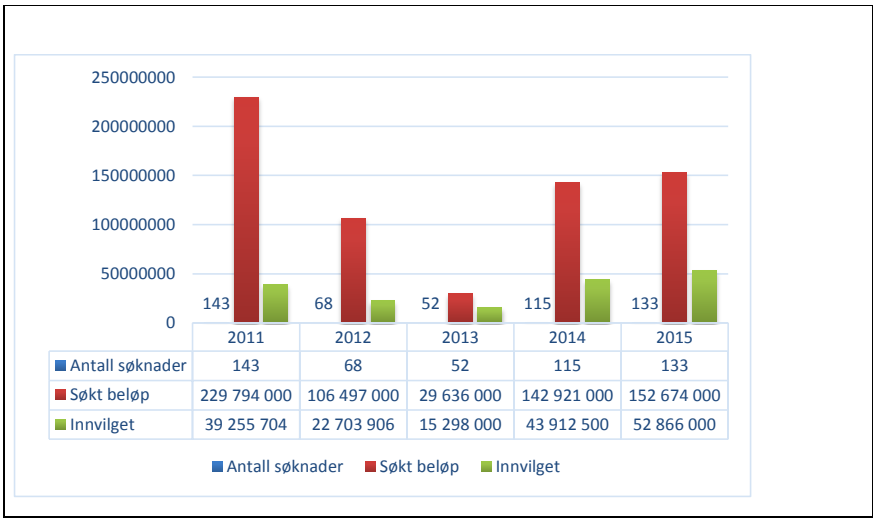
Aktiviteter og resultater i 2015 må vurderes i forhold til hovedmålene for de regionale forskningsfondene, samt målene som ble vedtatt i den felles FoU-strategien for Regionale forskningsfond Nord-Norge.

Hovedmål for alle de regionale forskningsfondene er å:

- Styrke forskning for regional innovasjon og regional utvikling
- Mobilisere til økt FoU-innsats i regionene
- Bidra til utvikling av gode og konkurransedyktige FoU-miljøer i regionene
- Skape utviklings- og læringsarenaer der regionale erfaringer kan drøftes i forhold til nasjonal og internasjonal kunnskap og aktiviteter
- Sørge for tett samspill mellom aktiviteter i regionene og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale programmer og aktiviteter

Fondsregion Nord-Norge vektlegger regional relevans i vurderingen av samtlige søknader, og støtter i den sammenheng prosjekter med problemstillinger som styrker regional innovasjon og utvikling. På den måten innvilger styret for RFFNORD søknader som kanskje ikke ville blitt prioritert i samme grad hos en nasjonal virkemiddelaktør. Fondet mobiliserer til økt FoU-innsats i regionen gjennom aktiviteter beskrevet i kapittel 6, og tilfanget av søknader tyder på at fondet har oppnådd god forankring i landsdelen. En indikator på at Regionalt forskningsfond Nord-Norge bidrar til utvikling av gode, konkurransedyktige FoU-miljøer i regionen er den generelt gode kvalitet på søknadene som kommer igjennom til panelvurdering. Styret for Fondsregion Nord-Norge ønsker å fortsette arbeidet med å mobilisere, samt forbedre kvaliteten på søknader fra, næringslivet og offentlig sektor. Fondet vil derfor, sammen med eierfylkene, fortsette innsatsen for å bidra til interesse i disse målgruppene. I dette ligger også kontinuerlig mobiliserings- og informasjonsarbeid, samt at fondet må bidra, sammen med andre regionale aktører, til å skape arenaer for søknads-skriving og prosjektutvikling. Styret ser også viktigheten av å stimulere til samarbeid og koblinger mellom etablerte forskningsmiljø og bedrifter og offentlige virksomheter i regionen, samt at det er ønskelig med fortsatt mobilisering mot internasjonale programmer. Disse målsetningene tas med i fondets videre arbeid.

Figur 1: **Utvikling av søknadsmengden for RFFNORD 2011-2015**

Regionale forskningsfond Nord-Norge har fem innsatsområder i sin nåværende handlingsplan, som er fondets virkemidler for å kunne oppnå de overnevnte hovedmålene.

Innsatsområder:

Forskning som forsterkning av regionens satsinger
Mobilisering av nordnorsk næringsliv
Mobilisering av offentlig sektor
Styrkning av nordnorsk kompetanse gjennom forskning
Internasjonalisering av nordnorsk forskning

Fondsstyret skal ved utlysninger velge et eller flere av innsatsområdene underveis i strategiperioden, og foreta ytterligere spissinger av temaer i utlysningstekstene.

Tematiske satsningsområder:

1. Nordnorsk folkehelse, velferds- og levekårsforskning
2. Samiske rettigheter, samfunnsutvikling og levekår
3. Arealproblematikk og arealutfordringer
4. Teknologi og infrastruktur
5. Biologisk mangfold, økologi og faunaforvaltning

6. Effekter av klimaendringer og miljøforurensning

Disse tema gjenspeiles i utlysningene Regionale forskningsfond Nord-Norge har hatt i 2014.

4. Styre og sekretariat

Styret for RFFNORD består av 9 representanter med 2 representanter fra hvert av fylkene, 2 statlige representanter og 1 representant for Sametinget. Sekretariatet består av 2, 5 stillinger, hvor vertsfylket Troms har 1,5 stillinger inkludert sekretariatsleder i 100 % stilling, mens Nordland og Finnmark har 0,5 stilling hver. Fylkestingene i Nordland, Troms og Finnmark har for perioden 2012-2015 oppnevnt følgende medlemmer til styret for Fondsregion Nord-Norge:

Tabell 1: *Styret i Fondsregion Nord-Norge 2012-2015*

Styreverv	Navn	Stilling	Oppnevnt av
Styreleder	Ketil Rye	Technology Manager Alcoa, Mosjøen	Nordland
Nestleder	Toini Løvseth	Daglig leder, Samarbeidende kraftfylker	Troms
Styrerepresentanter	Kjersti Markusson	Rektor, Liland skole, Evenes	Nordland
	Widar Skogan	Gårdbruker/ Politiker	Troms
	Frank Kristiansen	Daglig Leder, Båtsfjordbruket	Finnmark
	Trine Kvidal	Seniorforsker, Norut Alta	Finnmark
	Eva Josefsen	Forsker, Norut	Sametinget
	Wenche Poppe	Adm. dir. TTO NORD AS	Statlig representant
	Audun Sandberg	Professor, Universitetet i Nordland	Statlig representant
Numeriske vararepresentanter	Ingvild Wartiainen	Kirkenes kompetansesenter	Finnmark
	Tor Stafnes	Ass. Fylkesmann	Finnmark
	Geir Richardsen	Letesjef Statoil Hydro Harstad	Troms
	Reidun L. Traasdahl Nilsen	Daglig leder, Målselv Fjellandsby	Troms
	Mona Lindal	Selvstendig næringsdrivende	Nordland
	Tomas Norvoll (perm.)	Fylkesrådsleder, Nordland	Nordland
	Kevin Johansen	Rådgiver, Universitetet i Nordland	Sametinget
	Kjell Olsen	Forsker, UiT – Finnmarksfakultetet	Statlig representant
	Trond Slettbakk	Adm. Dir. Kunnskapsparken Nord AS	Statlig representant

5. Hovedinnretning på fondets arbeid

Fondets aktiviteter og utlysninger er forankret i handlingsplan for Fondsregion Nord-Norge gjeldende for 2015. Handlingsplanen er i tråd med FoU-strategien (bestillingsbrevet) fra fylkeskommunene og rulleres årlig. Handlingsplanen prioriterer bruken av fondsmidlene i henhold til tematikk, målgrupper og vektlegging av de ulike søknadstypene, og hvilke satsingsområder som skal prioriteres ved utlysning av forskningsmidler i løpet av året.

Eierfylkene vedtok i mars 2013 ny felles FoU-strategi for fondet for perioden 2013-2016. Fondsstyret lyser ut søknadstyper og innsatsområder som lagt opp til i bestillingsbrevet fra fylkeskommunene, og vil fremover følge nye bestillingsbrev og lyse ut forskningsmidler i tråd med disse.

5.1 Utlysninger i 2015

I 2015 gjennomførte fondet fire faste utlysninger samt løpende kvalifiseringsstøtte rettet mot bedrifter, offentlige virksomheter og internasjonale forskningsprogrammer. I tillegg deltok RFFNORD i en fellesutlysning av regionale bedriftsprosjekter innenfor sjømat i samarbeid med fondsregion Vestlandet. Siden oppstarten i 2010 har hovedmengden av søknader kommet fra etablerte FoU-institusjoner. Fondsstyret har imidlertid ønsket en større satsing rettet mot bedrifter og offentlige virksomheter. I 2015 var tre av fem hovedutlysninger rettet inn mot disse sektorene.

5.1.1 Søknadstyper

5.1.2 Våren 2015

Våren 2015 ble det utlyst «Regionale institusjonsprosjekter» innenfor temaene nordnorsk reiseliv, fiskeri, havbruk, algeproduksjon, landbruk, og olje- og gass, inkludert metallprodusenter. Den økonomiske rammen for utlysningen var på NOK 6 000 000. Det ble også lyst ut «Regionale bedriftsprosjekter» innenfor sjømat i samarbeid med fondsregion Vestlandet med en ramme på NOK 7 590 000. Utlysningen rettet seg særlig mot bedrifter innenfor sjømatnæringen med behov for å styrke virksomhetens verdiskapning gjennom FoU, samt bedrifter som leverer nye forskningsbaserte løsninger rettet mot sjømatnæringen.

Fondet hadde også utlysning til «Regional kvalifiseringsstøtte» med en ramme på NOK 2 500 000. Målet med kvalifiseringsstøtten er å bidra til utviklingen av FoU-prosjekter til regionalt forskningsfond, ulike nasjonale forskningsprogram eller internasjonale forskningsprogrammer. Målgruppene for kvalifiseringsstøtten er forskningsinstitusjoner, universitet og høgskoler, offentlige virksomheter, bedrifter og enkeltforskere.

5.1.3 Høsten 2015

Høsten 2015 lyste fondsstyret ut ytterligere NOK 2 500 000 til «Regional kvalifiseringsstøtte» for samme målgruppe. I likhet med vårens utlysning ble det ikke angitt nærmere tematiske begrensninger utover at søknaden måtte treffe

innsatsområdene i FoU-strategien. Fondsstyret utlyste i tillegg «Regionale forskerprosjekter». Utlysningen hadde en ramme på NOK 6 000 000 og var rettet mot innsatsområde 3 «innovasjon i offentlig sektor» i fondets strategi. Utlysningen var rettet mot forskningsmiljøer i Nord-Norge som ønsker å være med på å øke innovasjon i offentlig sektor i landsdelen. Det ble også lyst ut «Regionale bedriftsprosjekter» med en total ramme på NOK 9 000 000 hvor søker ble oppfordret til å utløse FoU-aktivitet med formål å øke lønnsomheten og konkurransekraften gjennom forskningsdrevet innovasjon. Til utlysningen «Regionale offentlige prosjekter» ble det lyst ut en total ramme på NOK 9 000 000. Søkerne ble spesielt utfordret til å komme med problemstillinger som beskriver hvordan prosjektets oppnådde resultater kan implementeres, spres og forankres i regionen slik at prosjektet kan generere nytteverdi for offentlig statlig og kommunal forvaltning i Nord-Norge.

5.1.4 Løpende utlysninger

Fondsstyret videreførte i 2015 «Løpende kvalifiseringsstøtte for bedrifter» og «Løpende regional kvalifiseringsstøtte til EU- og internasjonale prosjekter», i tillegg til at «Løpende kvalifiseringsstøtte for offentlig sektor» ble lyst ut for første gang. Disse ordningene har vist seg å være viktige og velfungerende virkemidler, selv om innvilgelsesgraden for «løpende regional kvalifiseringsstøtte til EU- og internasjonale prosjekter» også i 2015 har vært noe lav. Tilbakemeldingene fra søkere er at dette tilbudet er en dynamisk ordning, og en enkel inngangsport hvor søker får vurdert sin søknad isolert og ikke i konkurranse med andre søkere. Søkergraden til «Løpende kvalifiseringsstøtte for offentlig sektor» var i likhet med «Regionale offentlige prosjekter» for lav, noe som understreker behovet for ytterligere mobiliseringstiltak mot disse ordningene. Tilgjengelige midler for hver av de tre løpende utlysningene er NOK 1 000 000 per kalenderår.

6. Aktiviteter i perioden

6.1 Styrets arbeid

Det har vært avholdt 3 styremøter i 2015.

Styremøtet i mars ble avholdt som telefonmøte.

Kommentert [KRO1]: slettet

Styremøtet i juni ble avholdt i Oslo i forbindelse med årskonferansen for regionale forskningsfond. Mens det planlagte styremøtet i september i Mo i Rana måtte avlyses som følge av få saker og sykdom. Styreleder deltok på VRI-samlingen i Rana med omvisninger i Mo industripark og Nasjonalbiblioteket.

Styremøtet i desember gikk over to dager på grunn av stor saksmengde.

Styrets arbeid omfatter alt fra beslutninger om fordeling av forskningsmidler, tekster for utlysning av midler til forskningsprosjekter, handlingsplan for fondets utlysninger,

oppfølging av prosjekter, økonomistyring og eventuelle andre saker som berører fondet. Styreledelsen deltar også sammen med de øvrige fondene i landet ved disponering og tildelinger til fellesutlysninger fra «15%-potten».

En av de viktigste problemstillingene, som styret har befattet seg med, er hvorvidt prosjektene, som fondet finansierer, fører til de ønskede resultater. Styret har nå fått seg forelagt en fullstendig liste over igangsatte prosjekter. Dette vil være et godt grunnlag for en oppfølgingsrutine i styret.

Ved årskonferansen i juni ble det bla. presentert resultater fra en rekke prosjekter fra ulike fondsregioner og fra Nord-Norge presenterte SINTEF et prosjekt om Snurrvad.

Både gjennom informasjon fra enkeltprosjekter, slik forannevnte presentasjon er et eksempel på, og gjennom rapporteringer vil styret rutinemessig opprettholde resultatfokus på prosjektene.

Gjennom løpende utlysninger har styret prioritert viktige mål om økt mobilisering for å få flere internasjonale forskningsprosjekter, flere bedrifts- og offentlige prosjekter. Et viktig tema i styremøtene har vært utfordringer som søkerne har stått overfor spesielt ved søkning på internasjonale kvalifiseringsprosjekter. Dette gjelder både formelle og innholdsmessige krav ved søknadsutformingen. Problemstillingen som styret her har grepet fatt i har bidratt til at flere søker på prioriterte områder for fondet.

Styret har også viet samiske forskningsideer og tema økt oppmerksomhet. Kontakt og dialog med samiske miljøer ansees som viktig, både for å avdekke behov og informere om mulighetene som ligger innenfor fondet.

6.1.2 Samarbeidet med VRI-programmet

Fondsregion Nord-Norge har kontinuerlig samarbeid og dialog med VRI-programmet i Nordland, Troms og Finnmark.

Sekretariatet møter i styringsgruppene for VRI og deltar i den løpende prosjektutviklingen. Blant annet gjelder dette felles mobiliseringsarbeid, noe som åpner for muligheten til å veilede søkere mot det mest hensiktsmessige virkemiddel for dem ut i fra hvor moden de er for FoU. I tillegg til fellesmøter samarbeider også RFFNORD og VRI-programmet tett på fylkesvise arenaer, spesielt i forhold til informasjons- og mobiliseringsarbeid.

Kommentert [KRO2]: slette

På VRI-samlingen i Rana ble tema som Forskningsrådets nye regionale strategi etter endt VRI-periode tatt opp, og hvordan dette vil påvirke Regionale forskningsfonds rolle. Mobilisering til Horisont 2020 var et annet viktig tema. VRI-koordinatorene deltok på eiermøtet for RFFNORD i Tromsø i november. Dette var en viktig arena for erfaringsdeling mellom VRI-prosjektene i de ulike fylkene og grenseflaten mellom VRI og RFF.

6.1.3 Samarbeidet med Forskningsrådet

Regionale forskningsfond Nord-Norge har et tett samarbeid med Forskningsrådet på flere områder, både sentralt og med de regionalansvarlige.

Regional representant for Finnmark møter fast på fondets styremøter. Videre er de regionale representantene deltakere i panelvurdering av RFFNORDs kvalifiseringsstøttesøknader, og de konsulteres i forhold til utlysningstekster. Man har i tillegg et tett samarbeid omkring felles mobilisering, av næringslivet og offentlig sektor til deltakelse i Horisont-2020. I 2015 ble det arrangert jevnlige, faste telefonmøter angående fellesoppgaver og arrangement mellom de regionale representantene og sekretariatet i RFFNORD. Det ble arrangert et dagsmøte på forsommeren der ulike tema som mobilisering til forskning i arbeidslivet ble diskutert. Ulike andre tema som veiledningsoppgaver og deltagelse på ulike arenaer ble tatt opp.

Det er også god dialog og samarbeid mellom Regionalt forskningsfond og Forskningsrådets divisjon for innovasjon som har ansvar for regionalt forskningsfond, regionalansvarlige og VRI. Samarbeid gjelder for eksempel felles nettbaserte systemer for søknadsbehandling, søknadsvurdering og kvalitetssikring av saksbehandlingsprosedyrer i fondet. I denne sammenheng deltar sekretariatet også jevnlig på kurs og læringsarenaer i regi av Forskningsrådet. Disse omfatter bla. søknadsmottak og -behandling (eVurdering). Panelvurderingen av søknader, er en kjerneoppgave i samspillet mellom Forskningsrådet og de regionale forskningsfondene. En sentral problemstilling er hvordan de faglige kriteriene i vurderingsarbeidet benyttes.

Sekretariatet fikk sammen med der forskningsrådets regjonale representanter orientering om sentrale nasjonale programmer i forskningsrådet, som har stor relevans for Nord-Norge. Sekretariatet deltok på Regionalpolitisk verksted i okt. i Bodø med tema Smart spesialisering.

6.1.4 Informasjonsaktiviteter

Fondssekretariatet har gjennomført en rekke informasjonsaktiviteter i løpet av 2015. Dette gjelder både informasjonsmøter med forskningsmiljøene, samt møter og samlinger med bedrifter og offentlige aktører. Det er informert gjennom media om konkrete prosjektcase. Nettsiden til RFF-nord ble brukt aktivt og i løpet av året var det 16 nyhetsoppslag som omfattet alt fra utlysninger, søknadsomfang, oppslag om prosjekter til ulik informasjon av interesse for søkere og andre. Sammen med Forskningsrådet og Innovasjon Norge har det vært informert til samlinger av bedrifter om mulighetene som ligger både i forsknings- og utviklingsvirkemidler. Se nærmere under 6.1.5 mobilseringsaktiviteter. Informasjon har også vært gitt til aktører som næringshager, forskningsparker og kunnskapsparker som har kontakt med bedrifter på ulike måter.

6.1.5 Mobiliseringsaktiviteter

Fondsregion Nord-Norge har i 2015 hatt spesiell fokus på mobilisering med sikte på forskningsbasert innovasjon i offentlig virksomhet, men også næringslivet med mobilisering mot enkeltbedrifter, bedriftssamlinger, næringshager, inkubatorer og kunnskapsparker har vært prioritert.

Det samiske miljøet med bl.a. Sametinget, Arran og Samisk høgskole har også vært viet oppmerksomhet. Mobilisering av offentlig sektor har både vært rettet mot kommuner, fylkeskommuner og offentlig forvaltning, bla. fylkesmannen i Nordland. Kommunene er møtt enkeltvis og gjennom samlinger. Det har vært lagt til rette for prosjektverksted hvor prosjektideer har blitt vurdert mot finansieringsmulighetene som ligger i ulike virkemidler. Informasjon til pågående prosjekter som vann og avløpsassistanse og samarbeid skole – arbeidsliv har resultert i søknader til fondet. I forhold til mobilisering av bedrifter har fondet samarbeidet både med Forskningsrådet og Innovasjon Norge. Kombinasjonen informasjon om virkemidler og prosjektverksted har vist seg å være en vellykket tilnærming. Bedriftene er møtt gjennom samlinger i Harstad, Tromsø. Vardø, Alta, Bodø og Sortland og enkeltvis ved bedriftsbesøk. Enkelt bedriftene representerer ulike bransjer som Artic Catch (krabbefangst), Finnmark, Nord-Norsk lederutvikling, Nordland og Polybait i Troms. Mobilisering mot havbaserte næringer har gitt seg utslag i mange innvilgede bedriftsprosjekter i disse bransjene.

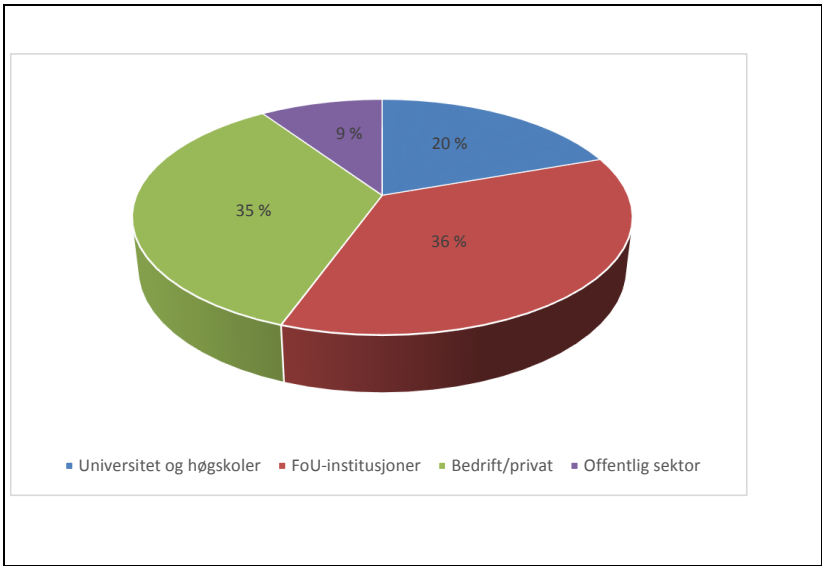
Det har vært spesiell fokus på mobilisering rettet mot Horizon 2020. Et vellykket eksempel er Nofima (privat eid forskningsinstitusjon) har fått totalt 8 søknader innvilget hos Regionale forskningsfond Nord-Norge, og har lykkes med flere søknader til EU-programmer.

6.1.6 Tiltak for å nå spesielle målgrupper

Samiske tema vies spesiell oppmerksomhet både ved deltakelse og informasjonsaktivitet i møter og på samlinger. Dette gjelder særlig møter med sentrale aktører i Sametinget. RFFNORD har i den forbindelse gjennomført to samarbeidsmøter i 2015. Ett møte i Karasjok hvor Forskningsrådets representant i Finnmark og RFF-sekretariatet i Finnmark møtte representanter fra Sametingets FoU-, og næringsavdeling. Det ble senere på året avholdt et utvidet møte i Tromsø hvor fire representanter fra Sametinget møtte det nordnorske RFF-sekretariatet, de tre nordnorske regionale representantene i Forskningsrådet samt ansvarlig person for Forskningsrådets SAMINOR-program. Hensikten med dette møtet var å drøfte hvordan man best mulig kan samspille for å få fram flere samiske FoU-prosjekter, samt få en koordinert innsats og effekt av de offentlige virkemidlene på tvers innenfor samiske temaer. Møtet var samtidig viktig for å få utvidet innsikt om Sametingsmeldingen om høyere utdanning og forskning som ble endelig vedtatt i Sametingets plenummøte i mars 2016.

Bedriftsmobilisering har vært vektlagt de siste årene, og resultatene av dette arbeidet tydeliggjøres om man ser på prosjekter innvilget i 2015 fordelt på sektor.

Figur 2: **Tilsagn i 2015 fordelt på sektor**

Fondsregion Nord-Norges prosjektportefølje består dette året av 36 % bedrifts-prosjekter, noe som er en økning fra 2014, da bedriftsprosjekter utgjorde 33 % av totale bevilgninger.

Spesielt har ordningen med *løpende kvalifiseringsstøtte til bedrifter* vært effektiv i denne sammenheng. Dette er en mulighet for bedrifter til å søke RFFNORD uavhengig av oppsatte søknadsfrister, og man møter slik bedrifters behov for en raskere avklaring på søknaden. Fondssekretariatet har også forsøkt å holde tett dialog med bedrifter som søker på denne utlysningen, dette for å redusere antall avviste søknader og slik øke sannsynligheten for å beholde aktuelle bedrifter i virkemiddelapparatet.

Bedriftsprosjekter som har fått bevilgning gjennom den løpende utlysningen i 2015:

Mulighetsstudie: Fra slo til "Life science"	Nordic Pharma Inc AS
Spissposer på eksponerte lokaliteter	Lerøy Aurora AS
En ny kommunikasjonsarkitektur med ende-til-ende tjenestekvaliteter (E2E QoS-A) for skalerbare og pålitelige trådløse subsea nettverk	Subseacomm AS
Biprodukter snøkrabbe (forprosjekt)	Polybait AS

I tillegg til kvalifiseringsstøtte har også flere bedrifter, i samarbeid med FoU-institusjoner, fått innvilget større FoU-prosjekt i 2015.

Biprodukter snøkrabbe (hovedprosjekt), Polybait AS
Produksjon av triploid laks - fra forskning til kommersialisering, Helgeland havbruksstasjon

Automated quality control system for whitefish, Norway Seafoods AS
Økt bærekraft og konkurransedyktighet gjennom kvalitetsoptimalisering av prosessert sjømat, Lofotprodukt AS

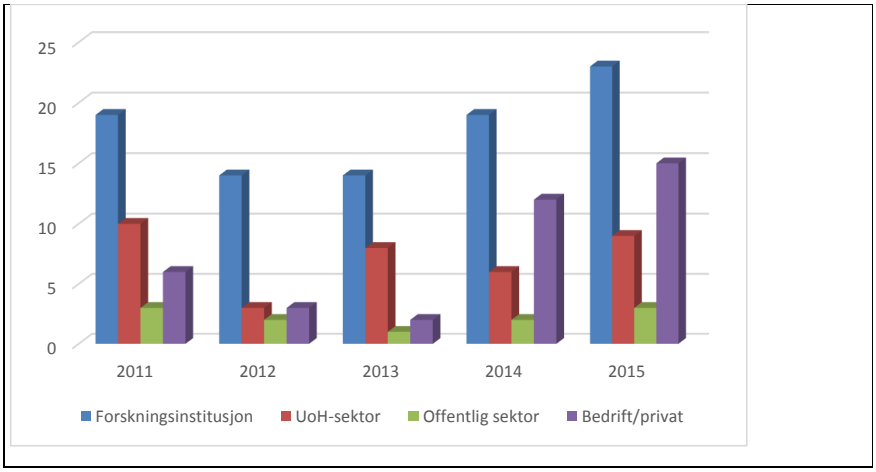
Til slutt kan det nevnes at i tillegg til «tradisjonell» mobilisering gjennom deltakelse i ulike forum og møter med bedrifter, også i 2015 har RFFNORD vært aktiv på sosiale media kanalen Twitter, som et mobiliseringstiltak for å nå ut til bedrifter.

6.1.7 Internasjonalisering av nordnorsk forskning

RFFNord videreførte den løpende utlysningen av kvalifiseringsstøtte rettet mot økt deltakelse på internasjonale forskningsprogram spesielt Horizon 2020. 4 prosjekter fikk støtte. Gjennom samarbeidet med VRI, samordning med Interreg og virkemidler i fylkeskommunene har det også vært fokus på internasjonale forskningsprogram.

Forskning på teknologiske læremidler for barn med spesielle behov.	Superplus AS
Implementing principles of exercising fish in management tools for aquaculture	Akvaplan Niva
Revisjon av leddproteser- etablering av prosjektskisse, metodeavklaring og internasjonalt konsortie	Orthogenics AS
Spatial inequalities and spatial justice in education	UIT Norges Arktiske universitet
Using feed cycling and photoperiod control to improve growth, feed conversion efficiency and flesh quality in on-growing Atlantic salmon.	Akvaplan NIVA

Figur 3: Tilsagn fordelt på sektor 2011-2015

6.1.8 Forskning offentlig sektor

Styret har prioritert mobilisering av offentlig sektor (kommuner, fylkeskommuner og regionale statlige forvaltningsorganer) spesielt i 2015, og sekretariatet har innrettet mye av sin aktivitet mot dette formålet. Dette har foreløbig resultert i 4 søknader på kvalifisering-

støtte løpende utlysninger hvorav en ble innvilget. Følgende hovedprosjekter fra høstutlysningen fikk støtte: Elektronisk verktøy for optimal dosering av medikamenter, Universitetssykehuset Nord-Norge og Innovasjon i fallforebygging, Tromsø Kommune.

7. Økonomi

7.1 Økonomisk ramme

Det er bevilget i alt 32 695 000 mill. kr til Fondsregion Nord-Norge fra Kunnskapsdepartementet for 2015. I tillegg fikk RFFNORD 4,8 mill.kr av 15%-potten fra Forskningsrådet.

7.2 Administrasjonskostnader

Det er avsatt ca. 7,95 % av ordinær tildeling til administrasjon for 2015. *Totale* administrasjonskostnader for 2015 ble NOK 2 598 161. Utav dette, kan det belastes 7 % av midler av RFFNORDs del av «15 %-potten», noe som utgjør NOK 293 695. Dermed ender RFFFNORD på en administrasjonsprosent på 7, 05 for 2015.

7.3 Resultatregnskap

Tabell 2: *Resultatregnskap for Fondsregion Nord-Norge 2015*

	Inntekter
Tilskudd fra Kunnskapsdepartementet	32 695 000
«15 % potten»	4 195 637
Avsatte/overførte midler fra tidligere år	26 915 200
Tilbakeførte midler 2015	26 438
Renteinntekter 2014	2 125 578
	66 349
Sum inntekter	**66 024 202**
Kostnader	
Sekrtariatets totale kostnader	2 163 932
Styrets totale kostnader	434 229

Bevilget til prosjekter	53 066 000
Udisponerte midler/overføres til 2016	10 360 040
Sum utgifter	**66 024 201**

7.3 Tildelinger til prosjekter

Tabell 3: *Fordeling av fondsmidler på satsningsområde og søknadstype i henhold til utlysninger i 2015**

Satsingsområde	Søknadstype	Utlyst	Bevilget
Løpende kvalifiseringsstøtte for bedrifter	**Kvalifiseringsstøtte**	**1 000 000**	**2 883 000**
Løpende kvalifiseringsstøtte offentlig sektor	**Kvalifiseringsstøtte**	**1 000 000**	
Løpende kvalifiseringsstøtte til EU prosjekter	**Kvalifiseringsstøtte**	**1 000 000**	
Regionale kvalifiseringsstøtte vår 2015	**Kvalifiseringsstøtte**	**2 500 000**	**2 500 000**
15% regionale bedrifts-prosjekter innen sjømat	**Bedriftsprosjekter**	**7 590 000**	**7 442 000**
Regionale institusjonsprosjekter vår 2015	**Institusjonspro-sjekter**	**6 000 000**	**13 351 000**

Regional kvalifiseringsstøtte høsten 2015	**Kvalifiseringsstøtte**	**2 500 000**	**2 500 000**
Regionale bedriftsprosjekter høsten 2015	**Bedriftsprosjekter**	**9 000 000**	**9 000 000**
Regionale offentlige prosjekter høsten 2015	**Offentlige prosjekter**	**9 000 000**	**4 785 000**
Regionale forskerprosjekt i off.sektor	**Forskerprosjekter**	**6 000 000**	**10 405 000**
Overført prosjekt til 2015	**Kvalifiseringsstøtte**		**200 000**
Totalt		**40 590 000**	**53 066 000**

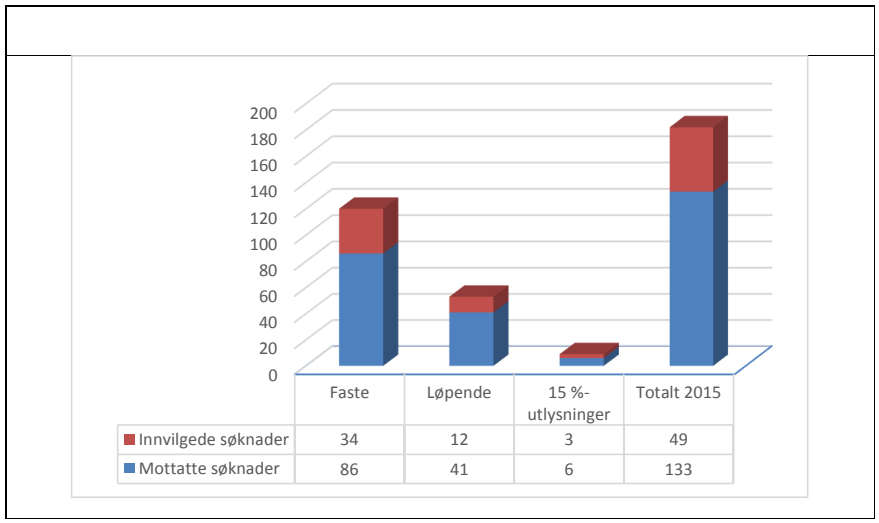
* RFFNORD var med på en «15 % -utlysning» med et annet fond

8. Utlysninger og tildelinger

8.1 Søkning til fondet – erfaringer og profil

Regionale forskningsfond Nord-Norge (RFFNORD) hadde seks faste utlysninger i 2015, samt at RFFNORD deltok på en fellesutlysning med en annen fondsregion. Det kom inn i alt 86 søknader til Fondsregion Nord-Norge for de faste utlysningene, hvorav 34 fikk bevilgning. I tillegg mottok RFFNORD 6 søknader til fellesutlysningene innenfor tema «Regionale bedriftsprosjekter - Sjømat», hvor 3 av søknadene ble innvilget. Fondet mottok i alt 41 søknader til de løpende utlysningene som lå ute i 2015: «*Løpende regional kvalifiseringsstøtte til EU- og internasjonale prosjekter*», «*Løpende regional kvalifiseringsstøtte til bedriftsprosjekter*», og «*Løpende kvalifiseringsstøtte for offentlig sektor*» hvorav 12 prosjekter ble innvilget. Innvilgelsesprosenten ble dermed 37 % totalt, noe som er stabilt i forhold til de to foregående årene, da den var på 36 %.

Figur 3: **Antall mottatte og innvilgede søknader per utlysningstype 2015**

Ved informasjon om fondet vektlegges blant annet formalkravene som stilles ved vurdering av søknadene. Til tross for dette ble ca. 11 % av søknader til de faste og fellesutlysningene avvist på formelt grunnlag under forvurdering i 2015. Avvisningsprosenten var 19 % for de løpende utlysningene. Det er flere grunner til avvisning, men de hyppigste er at søknaden ikke har vedlagt obligatoriske dokumenter, som prosjektleders CV. Det er dermed fortsatt viktig å ha fokus på formalkrav, ettersom søknaden ellers kan holde høy kvalitet når det gjelder kriterier som tema og regional relevans. Det regionale forskningsfondet i Nord-Norge ser det som gunstig å ha tettest mulig dialog i forhold til de løpende utlysningene, og går ofte i dialog med søker

dersom det mangler vedlegg slik at de har mulighet til å trekke søknaden for så å søke igjen med nødvendige dokumenter.

8.2 Tildeling til prosjekter

Tabell 4: *Antall prosjekter som har fått bevilgning fordelt på fylke og prosjekttype i 2014*[5]

Fylke	FoU-institusjoner		Offentlig-/bedriftsprosjekt		Løpende kvalifiseringsstøtte	Prosjekter totalt
	Kvalifiser-ingsstøtte	Hovedprosjekt	Kvalifiserings støtte	Hoved-prosjekt	Kvalifiserings-støtte	
Finnmark	0	1	0	1	0	**2**
Troms	9	6	1	3	10	**29**
Nordland	10	2	0	3	2	**17**
Totalt	**19**	**9**	**1**	**7**	**12**	**48**

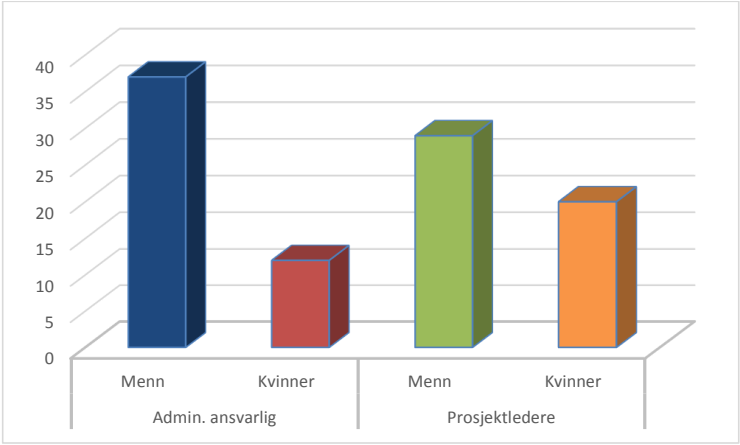
8.3 Rapportering fra prosjekter

Det er hentet ut resultater fra fremdrifts- eller sluttrapporter fra hovedprosjekter som var under gjennomføring i 2015, hvor slike forelå. Prosjektrapporteringen inneholder primært data fra prosjekter igangsatt i 2010-2014, ettersom dette er de aktuelle pågående/avsluttede prosjektene i 2015. En vesentlig andel av prosjektene som omfattes av utlysninger i 2015 har ikke produsert nevneverdige resultater så tidlig i prosjektperioden eller kommer ikke i gang før i 2016, og omfattes dermed ikke av denne undersøkelsen. Dette gjelder også prosjekter som av ulike årsaker har måtte utsette prosjektoppstarten. Totalt er det mottatt årsrapportering eller hentet ut resultater fra andre rapporter fra totalt 27 prosjekt. En oppsummering er presentert under. I tillegg presenteres kjønnsfordelingen for prosjektledere og prosjektansvarlige for prosjekter som det ble gitt tilsagn til i 2015.

Kjønn på prosjektledere og prosjektansvarlig

Blant de 49 prosjektene som fikk tildeling i 2015 var kjønnsfordelingen på prosjektlederne 29 menn og 20 kvinner. Fordelingen blant administrativt ansvarlige var 37 menn og 12 kvinner.

Figur 5: **Kjønnsfordeling administrativt ansvarlige/prosjektledere for tilsagn**

Formidlingsresultater

Vitenskapelige artikler og annen publisering

14 av prosjektene som pågikk i 2015 rapporterer om publikasjon av vitenskapelige artikler og/eller mer populærvitenskapelige artikler. For noen av prosjektene er ikke dette målet, eller de har ikke kommet langt nok i arbeidet til at dette er aktuelt.

Seminarer, konferanser og fagmøter

Av de 27 prosjektene det foreligger rapporteringsresultater fra er det 15 prosjekter som viser til høy deltakelse og foredrag på seminarer, konferanser, workshops, fagseminar og/eller prosjektverkstedsmøter. De fleste av prosjektene som har deltatt på slike aktiviteter har ofte bidratt i flere forum, som også inkluderer andre relevante eller interesserte aktører.

Noen av arenaene som nevnes er: Journal of Youth Studies konferansen 2015, København, IA-konferansen for Nordland «På siden av selve livet?, Norsk opplevelses-konferanse og International Conference on Algal Biorefinery (ICAB). Denmark

Kommentert [KRO3]:

Annen formidling (presse, web, etc.)

Det er en rekke eksempler på «populærvitenskapelig formidling» i form av avisoppslag, radioTV eller annen medieomtale. 18 av prosjektene rapporterer om 43 forskjellige media- oppslag eller andre måter å formidle forskningen. Forskningsdagene benyttes aktivt av noen prosjekter. I en del tilfeller har prosjektet en slik karakter eller ikke er kommet tilstrekkelig langt at det kan formidles noe. Det kommer klart frem i rapporteringen at prosjektlederne er blitt mer oppmerksom på betydningen av dette, og når et prosjekt har fått oppmerksomhet i media resulterer dette ofte i flere oppslag. Det er også en gledelig utvikling at prosjektene i større grad enn tidligere nevner Regionale

forskningsfond Nord-Norge som finansieringskilde når de formidler gjennom media. En medvirkende faktor til dette kan være at RFFNORD siden januar 2014 som nevnt har vært aktiv på Twitter, noe som gjør at vi lettere kommer i kontakt med enkeltforskere, bedrifter, journalister etc., og muliggjør at fondet kan spre egne nyhetssaker fra vår nettside, og slik få oppmerksomhet rundt arbeidet vårt i regionen. Det har vært en positiv utvikling i antallet nyhetsoppslag på fondets nettside og 2015 toppet antallet hittil. Til slutt kan det nevnes at en ny formidlingskanal fra tidligere år er video og bruk av nettsteder som Youtube eller Vimeo.

Rekruttering til andre virkemidler

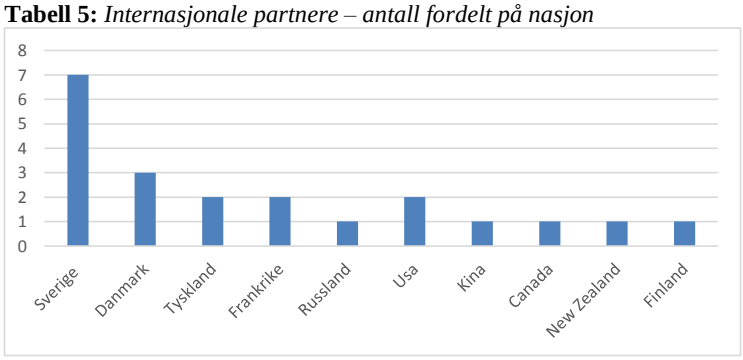
Av kapasitetsmessige årsaker har det ikke vært gjennomført gjennomgang av prosjektene finansiert gjennom kvalifiseringsstøtte for å avklare hvor mange som rekrutterte til andre virkemidler.**,**

Samarbeid regionalt, nasjonalt og internasjonalt

Samarbeid – både regionalt, nasjonalt og internasjonalt – fremstår som et veldig positiv element i Fondsregion Nord-Norges prosjektporteføljе. Det vektlegges i samtlige utlysningstekster at samarbeid, enten med partnere innenfor fondsregionens grenser eller nasjonalt/internasjonalt, vil telle positivt for søknaden. Resultatene av dette kommer tydelig fram i rapporteringsresultatene. Av prosjektene det er innhentet informasjon fra er det kun 2 prosjekter som ikke rapporterer om noen form for samarbeidskonstellasjon. Det vil si at nærmere 93 % av alle pågående/ avsluttede prosjekter som er inkludert i dette sammendraget er basert på samarbeid mellom institusjoner, virksomheter eller bransjer i regionen, og/eller nasjonalt og/eller internasjonalt samarbeid. Flere rapporterer også om etablert kontakt med andre aktører i løpet av prosjektperioden, eller at deltakere har blitt invitert inn i andre prosjekter innenfor samme tema. Dette kan være en inngangsport til andre virkemidler.

Flertallet av prosjektene (14 av 27) rapporterer om internasjonalt samarbeid, ofte med partnere fra flere nasjoner, og det er stor bredde i forhold til samarbeidsland.

Tabell 5: *Internasjonale partnere – antall fordelt på nasjon*

Vedlegg:

1. **Mobiliseringsaktiviteter 2015**
2. **Prosjekter 2015 fordelt på sektor**